

Jaarverslag 2022

In januari 2022 vonden de eerste versoepelingen plaats van de in december 2021 afgekondigde harde lockdown. Op 10 januari 2022 gingen de basis- en voortgezet onderwijs weer open. Eind januari 2022 werden meer versoepelingen doorgevoerd. Het coronatoegangsbewijs kwam in februari 2022 te vervallen en in maart 2022 werden de laatste maatregelen afgeschaft. Hierdoor was het weer mogelijk activiteiten voor onze achterban te organiseren.

2022 was een jaar van veranderingen en wisselingen binnen de organisatie en het bestuur. In dit jaarverslag zetten we de gebeurtenissen bij de Bomenstichting op een rijtje.

Bestuur

Na negen jaar in het bestuur te hebben gezeten heeft in mei 2022 Eric Rood afscheid genomen van zijn bestuurlijke taken. De Bomenstichting is hem veel dank verschuldigd voor zijn inzet en inbreng! Eric is nu nog steeds actief bij de telefoondienst, een vaste groep mensen die op werkdagen de telefonische vragen afhandelen.

Op 16 mei 2022 is Jorien Dekker toegetreden tot het bestuur met communicatie als portefeuille.

Het bestuur is tien keer bijeengewees: zeven keer voor een bestuursvergadering, een maal voor een rondleiding op de Floriade (Almere) en twee keer voor een beleidsvergadering, een zogeheten bosdag.

Nieuwe functies

Om de organisatie van en band met onze contactpersonen te versterken is Marita Damen op 1 juli 2022 begonnen in de rol van Landelijk Coördinator Contactpersonen.

De Bomenstichting heeft sinds het voorjaar van 2022 een ambassadeur: boomliefhebber, verhalenverteller en journalist Wim Eikelboom. Een van de taken die hij op zich genomen heeft is het jurylidmaatschap van de verkiezing van de Nationale Bomen Top 50 ter ere van 50 jaar Nationale Bomenbank. Ook nam hij het eerste exemplaar van de nieuwe uitgave *Bomenlanen. Over de onlosmakelijke relatie tussen bomen en wegen* in ontvangst.

Kantoor

Het is gebleken dat binnen onze organisatie een andere werk- en taakverdeling noodzakelijk is. Daarom hebben we een reorganisatie doorgevoerd. Hierdoor is de functie van bureausecretaris opgeheven en heeft Linda Tiggelman de Bomenstichting op 1 augustus verlaten. Het secretariaat is door Christina van der Ven overgenomen. Beleid- en communicatietaken zijn verdeeld over het bestuur en andere vrijwilligers.

De telefoondienst wordt op verschillende dagen door vrijwilligers gedaan: Eric Rood, Leni Koot en Piet van der Eijk beantwoorden vragen van met name particulieren en verwijzen zo nodig door naar andere deskundigen.

Landelijk Register van Monumentale Bomen

➤ Register

De actualisatie van het Landelijk Register van Monumentale Bomen is in 2014 gestart (www.monumentalebomen.nl). Met ingang van 2018 is Jeroen Philippona aangesteld als coördinator

van het register. In deze hoedanigheid voert hij ook gesprekken met grote natuureigenaren om beleid over monumentale bomen op elkaar af te stemmen.

In totaal staan er 15.300 boomobjecten in het register, dat wil zeggen solitaire bomen, bomengroepen en bomenlanen. Hiervan zijn de afgelopen jaren 3.800 gesneuveld. Er staan momenteel 10.400 levende monumentale boomobjecten geregistreerd.

Ongeveer 45 boominspecteurs waren actief in 2022. We werken sinds kort met 'regiocoördinatoren', die de boominspecteurs ondersteunen. Ruim 99 % van de bomen is in de afgelopen 9 jaar gecontroleerd.

We zijn met een nieuwe inspectieronde gestart en streven naar minstens één bezoek per 5 jaar aan alle bomen. Ook zijn de inspecties geïntensiverd: eigenaar gegevens worden geactualiseerd, gegevens over historie, conditie en beschadigingen van de bomen genoteerd: streven is de bomen echt in beeld te brengen. Met organisaties als RCE, SBB en de landschappen is er samenwerking die gericht is op gezamenlijke inventarisatie en registratie van monumentale bomen.

Regelmatig zijn nieuwe bomen in het register opgenomen. Verspreid over het land zijn er actieve boominspecteurs die zich hiervoor inzetten. In 2022 hebben 31 particuliere eigenaren een aanmelding voor registratie gedaan. Van 20 eigenaren zijn bomen opgenomen. Op initiatief van boominspecteurs zijn zo'n 200 nieuwe boomobjecten geregistreerd, variërend van een enkele boom tot een laan van 200 bomen. De coördinatoren beoordelen de aanmeldingen.

Nieuw in het Landelijk Register van Monumentale Bomen nr.1696371, bruine beuken, Oude Pekela.
Foto: Stephan Bonajo

➤ **Werkgroepen**

In 2022 is besloten vier werkgroepen op te zetten. Deze houden zich respectievelijk bezig met:

- A. Werkgroep Aanmeldingen: gaat de aanmeldprocedure en de aanmeldcriteria voor nieuwe bomen in het Register beoordelen en verbeteren.
- B. Werkgroep Data: gaat de website en de toegankelijkheid voor gebruikers en het grote publiek verbeteren en actualiseren.
- C. Werkgroep Veteranenbomen: gaat advies uitbrengen over een beter beheer van veteranenbomen.
- D. Werkgroep bescherming en cultuurhistorie: werkt aan bescherming van monumentale bomen als groen erfgoed in samenwerking met de RCE.

Op 18 februari 2022 werden we opgeschrikt door de storm Eunice. Deze heftige storm heeft veel schade aangericht en duizenden bomen doen sneuvelen. Daaronder waren ook monumentale

exemplaren uit het register, maar hierover zijn geen statistieken verzameld. Er zijn geen landelijk bekende bomen gesneuveld.

➤ **Boominspecteurs**

Boominspecteurs controleren sinds 2014 bomen uit het Landelijk Register van Monumentale Bomen op conditie en juiste locatie op de kaart. Er hebben zich dit jaar zeven nieuwe boominspecteurs aangemeld. Twee boominspecteurs zijn ermee opgehouden. Ongeveer 40 boominspecteurs waren actief in 2022.

➤ **Bomenfonds**

Eigenaren van bomen die zijn opgenomen in het Landelijk Register van Monumentale Bomen kunnen onder bepaalde [voorwaarden](#) subsidie aanvragen voor het onderhoud van hun bomen. Toekenning van subsidie is mogelijk dankzij de jaarlijkse bijdrage van het Prins Bernhard Cultuurfonds.

In 2022 zijn 32 aanvragen ontvangen. Van deze aanvragen zijn er 22 gehonoreerd en 10 aanvragen zijn afgewezen om verschillende redenen: vanwege de slechte conditie van de boom, het niet aanleveren van voldoende gegevens, het aangevraagde onderhoud bleek bij inspectie niet nodig te zijn of er was al gemeentesubsidie verleend.

Totaal is er in 2022 € 23.422,25 uitgekeerd. Voor een klein gedeelte betrof dit nog lopende aanvragen uit 2021. De omlooptijd van aanvraag tot uitbetaling varieert van enkele weken tot enkele maanden. Dit hangt onder andere samen met het seizoen.

Coördinator van het Bomenfonds is Maarten Windemuller, boomspecialist met als aandachtsveld monumentale bomen. De administratie van de aanvragen werd gedaan door Hanna Hirsch, oud-bureausecretaris van de Bomenstichting.

Activiteiten

➤ In 2022 hebben voor het eerst sinds het begin van de coronapandemie weer activiteiten kunnen plaatsvinden:

- Dierckxlezing op 30 maart 2022, met als onderwerp: 'Bomenlanen', sprekers Lotte Dijkstra en Gerdy Verschuure-Stuip in Congres- en vergadercentrum 'In de Driehoek', Gertrudiskapel-zaal te Utrecht.
- Bomenreis naar Engeland van 2-6 mei met Inezia Tours. Gidsen: Eduard Opperman, Jeroen Philippona en Huib Sneep. Een [impressie](#) van de reis staat op de website.
- Landelijke Vrijwilligersdag op 11 juni op Landgoed Oostbroek in De Bilt. Met workshops over Bomenrecht met Edwin Koot en over het Landelijk Register van Monumentale Bomen door Bert Plaat, Gerrit Visscher en Jeroen Philippona. 's Middags werd een rondleiding verzorgd door boswachter Joris Hellevoort.
- Regionale Vrijwilligersdag op 13 juli in Delft. Hier ontmoetten contactpersonen en boominspecteurs elkaar voor een informatieve kennismaking, gevolgd door een boomexcursie in het Arboretum in Delft o.l.v. Louis v.d. Meijden.
- Donateursdag op 24 september in Leersum. Jesseca Bateau en Annelies Henstra vertelden over het ontstaan en het werk van de Stichting Behoud en Beheer Broekhuizerlaan. Aansluitend waren er twee excursies: naar de monumentale beuken in de Broekhuizerlaan en naar het gebied waar de verwoestende valwind van 18 juni 2022 op grote schaal schade aanrichtte.
- Regionale Vrijwilligersdag op 1 oktober in De Baronshoeve in Baexem. Voordrachten werden gegeven door Grietje Lenstra (Natuur en Milieu Federatie Limburg), Annemieke van Loon (De Bomenconsulent) en Louis Slabbers (Stichting Groen Weert). Gevolgd door een rondleiding door de botanische tuin van de Baronshoeve door Louis Slabbers.
- Benefietlezing voor Dikke Boom Verwolde op 30 oktober 2022. Lezing door Joris Hellevoort.

Van de organisatie van de bijeenkomst van de European Champion Tree Forum (ECTF) in 2022 is afgezien. Deze internationale ontmoeting van liefhebbers van monumentale bomen is naar 14 -17 september 2023 verplaatst.

Vrijwilligers

Sinds jaar en dag steunen enkele honderden vrijwilligers het werk van de Bomenstichting met hun inzet, kennis en tijd. Zonder hen zou de Bomenstichting niet kunnen functioneren. Dank daarvoor!

➤ Contactpersonen

Contactpersonen zetten zich in voor het behoud en een beter beheer van bomen in hun gemeente of regio. Vaak namen zij zelf initiatieven en vanuit het kantoor vroegen we ondersteuning bij vragen van particulieren. Op de achtergrond zijn deskundigen beschikbaar voor advies.

In 2022 waren er 120 contactpersonen actief voor de Bomenstichting. Regionale aansturing vond plaats door twee regio coördinatoren, Jan Beekman in het noorden, Edwin Brussee in Noord- en Zuid-Holland (tot juni 2022) en Joep van Bergeijk in het zuiden. Om dit netwerk beter te ondersteunen zijn krachten en knelpunten in kaart gebracht door Landelijk Coördinator Contactpersonen Marita Damen d.m.v. een enquête.

We mochten het afgelopen jaar een aantal nieuwe contactpersonen welkom heten, van twee hebben we afscheid moeten nemen wegens overlijden.

Donateurs

Het aantal donateurs schommelt sinds vele jaren rond de 2.000. In 2022 mochten we 57 nieuwe donateurs verwelkomen inclusief 1 donateur voor het leven, 34 donateurs zijn uitgeschreven vanwege verhuizing, langdurig geen bijdrage betalen of overlijden. Nieuwe donateurs melden zich vaak spontaan aan of doen dit na het ontvangen van subsidie voor boomonderhoud, na opname van een boom in het Landelijk Register van Monumentale Bomen of omdat zij een goed advies hebben ontvangen. Bij aanmelding ontvangen donateurs als welkomstgeschenk het winter- en zomernummer van *Bomennieuws* en *Diepgeworteld*. Dit wordt zeer gewaardeerd.

Producten

- In april 2022 verscheen het boek *Bomenlanen. Over de onlosmakelijke relatie tussen bomen en wegen*. Een samenwerkingsverband met Landschapsarchitectuur TU Delft. Kennis en inzicht rond (oude) bomenlanen zullen bijdragen aan het weloverwogen omgaan met de bomen langs onze wegen. Bescherming van bomenlanen is in deze tijd van klimatologische verandering harder nodig dan ooit. De redactie werd gevormd uit Lotte Dijkstra, Hanna Hirsch, Gerrit-Jan van Prooijen en Gerdy Verschuure-Stuip. In 2023 komt een digitale versie van het boek beschikbaar via TU Delft.
- In juli 2022 verscheen in de serie wandelboekjes het wandelboekje '*Langs monumentale bomen in het centrum van Utrecht*'. Dit boekje kwam tot stand in samenwerking met het Gilde Utrecht, IVN Afdeling Vecht en Plassengebied en de gemeente Utrecht.
- Ook werden voorbereidingen getroffen voor een wandelboekje in het Spijkerkwartier. Initiatiefnemer was BuurtGroenBedrijf.
- Het wandelboekje door Dordrecht is volledig uitverkocht. De gemeente zal in 2023 een nieuwe versie uitbrengen.

Communicatie

➤ **Bomennieuws**

In 2022 verscheen ons halfjaarlijks tijdschrift *Bomennieuws* in juni en december. Het wordt toegezonden aan: donateurs, vrijwilligers, adverteerders en relaties, digitaal of op papier. De redactie bestaat uit: Hanna Hirsch (hoofdredacteur), Maria van Rooijen (eindredacteur), Jeroen van den Bergh, Dirk Doornenbal, Leo Goudzwaard en Tim Jansma. Tekstadvies doet Marianne Mooij. Alle oude uitgaven van *Bomennieuws*, vanaf het eerste nummer in 1976, zijn te vinden op onze [website](#). Een bron van informatie!

Onderwerpen zomernummer 2022:

- Kap monumentale eik voor molen is onnodig
- Van Abelenlaan tot Zilverlindestraat
- Iedere boom krijgt een paspoort
- Bomenfonds behoedt monumentale bomen voor verval
- Mondriaanboom of niet: Zeeuwse taxus dient de kunsthistorie
- Bomenreis naar Engeland
- Biedt bevers een alternatief
- Fruitbomen in stad of dorp verhogen sociale cohesie
- *Bomen en Wet* weer actueel
- Monumentale bomen hebben bescherming nodig
- Verstregelde bomen

Onderwerpen winternummer 2022:

- Natuurlijk kan je grote bomen verplanten
- Hoop voor de gevlekte zuiderling
- Onze bomen vertellen indrukwekkende verhalen
- De Parels van de Nationale Bomen Top 50
- Samen sta je sterker
- Jaarringen bieden verrassende kijk op geschiedenis
- Een nieuwe groennorm voor steden
- Donaties houden Bomenstichting in stand
- Wandelboekjes

➤ **Digitale nieuwsbrieven**

Dit jaar zijn er drie digitale nieuwsbrieven met actuele onderwerpen naar onze achterban verstuurd. Abonneren op de nieuwsbrief kan via de website.

➤ **Sociale media**

In 2022 verzorgde Ines Verbeek onze berichtgeving op Instagram. Regelmatig zijn boom gerelateerde tweets verstuurd en berichten op Facebook, LinkedIn en Instagram geplaatst. Er zijn inmiddels 2.300 volgers op Twitter, 1.500 op Facebook, 2.840 op LinkedIn en 1.500 op Instagram.

➤ **Ambassadeur van de Bomenstichting**

Ambassadeur van de Bomenstichting, Wim Eikelboom was op TV (Khalid en Sophie, 6/10/2022 over de boom van het jaar verkiezing) en op de radio bij NPO-radio 1 Nieuwsweekend (Mieke van der Weij en Charles Groenhuyzen, 7/10/2022 over de waarde van oude bomen.)

Juridische bijstand

In 2022 heeft juriste Ines Verbeek samen met ons netwerk van deskundigen veel bomenzaken in Nederland behartigd. In 2022 gaven we regelmatig advies aan mensen die een conflict hadden met

de buren over een boom. De Bomenstichting informeerde over de wettelijke regels en over hoe mensen het beste met de buren kunnen communiceren. Het ging vaak om overhangende takken en over de afstand van de boom tot de erfrens. We proberen in de brief die aan een klagende buur wordt verstuurd altijd te informeren over het belang en de lusten van bomen op een de-escalerende toon. We boden ondersteuning aan mensen die bezwaar wilden maken tegen de kap van bomen in hun omgeving. We gaven ook adviezen aan lokale bomenorganisaties over de concept-bomenbeleidsplannen van desbetreffende gemeente.

Voor kap behoed: *Liriodendron tulipifera* op Schakenbosch. Foto: Sander Wennekers

De Bomenstichting was o.a. 2022 betrokken bij:

- besprekingen over de herinrichting van de Schoonhetenseweg, gemeente Raalte;
- het starten van crowdfunding door samenwerking met het juridische crowdfundingplatform LegalCrowd om het besluit tot kap van de 60-jarige zomereik in Ommen door de rechter te laten toetsen;
- het indienen van een verzoek voorlopige voorzieningen bij de Rechtbank Den Haag over Schakenbosch te Leidschendam/Voorburg dat gehonoreerd werd;
- het indienen van een reactie tegen het bestemmingsplan Visio, Grave, gemeente Land van Cuijk en ondersteunen en verspreiden van de petitie voor het behoud van de mammoetboom;
- het adviseren bij N65-reconstructie tussen Haaren en Vught dat resulteerde in vernietiging van de plannen door de Raad van State.
- 2022 is het jaar waarin er kap door de overheid plaatsvond in strijd met het eigen landelijk klimaatbeleid. De wet natuurbescherming werd overtreden;
- er wordt ook nog steeds preventief gerooid i.v.m. de kastanjebloedingsziekte.

Dankzij de WOO (Wet Open Overheid) zijn stukken toegankelijker geworden.

Vertegenwoordigingen en relaties met andere organisaties

De Bomenstichting plantte bij de kerk in Harmelen op 15 november (de nationale Boomfeestdag) een moseik (*Quercus cerris*). Met dank aan de gemeente, de hervormde kerk en Bomenwacht.

Contacten zijn onder meer onderhouden met Trees Future Proof, Nationaal Platvorm Bomen, Stichting Bomen Boekel, Bomenbond Rijnland, Stichting Duurzaam Leidschendam Voorburg, Norm Instituut Bomen, Stichting Behoud en Beheer Broekhuizerlaan, Staatsbosbeheer, Rijkswaterstaat, Milieu Federaties.

Woord van dank

Iedereen die de Bomenstichting het afgelopen jaar steunde om onze doelen te bereiken, financieel, als vrijwilliger of anderszins, willen we via deze weg hartelijk dankzeggen voor het in ons gestelde vertrouwen.

Arnhem, juni 2023

Harry Boeschoten, voorzitter
Thijs Fikken, penningmeester
Joris Hellevoort
Henk-Jan Hoefman
Gerrit-Jan van Prooijen
Ines Verbeek, jurist
Ingrid Vos, secretaris